

Valtuustoaloite: Työllistämispäytä Turun kaupungin hankintoihin

”Haagin kaupungissa on 600 000 asukasta, joista 28 000 on työttömiä, näistä 20 000 elää sosiaalietuuksilla. Työttömyys oli toukokuussa 2013 noin 7,7 prosenttia. Työllisyyspalveluissa on tapahtunut organisaatiomuutos viime vuonna, jolloin myös painopiste työllistämässä siirtyi vahvemmin työnantajan tarpeiden huomioimiseen. Tämä on ollut suuri muutos toiminnassa ja se on tuottanut hyviä tuloksia.

Hollannissa ei puhuta sosiaalisista näkökulmista vaan siitä mitä sijoitus tuottaa yhteisölle. Tästä käytetään suoraan talouteen viittaavaa termiä: Social Return on Investment, jonka voisi kääntää sijoituksen sosiaalisiksi tuotoksi. Suomessa vastaavasti puhutaan hankintojen sosiaalisista näkökulmista.

Haagin kaupungissa sosiaalisia näkökulmia ja erityisesti työllistämisehtoa on sovellettu vuodesta 2008 lähtien. Haagin kaupunki on saanut innoitusta omaan työllistämiseen sosiaalisten näkökulmien avulla Rotterdamin kaupungilta, jossa työllistämisehtoa on sovellettu jo yli 16 vuoden ajan. Haagin paikallishallinnon poliittiset päättäjät ovat päättäneet, että työllistämistä aletaan soveltaa ehtona niihin sopivissa julkisissa hankinnoissa.

Kaikissa Haagin kaupungin tekemissä yli 200 000 euron palvelu- ja urakkahankinnoissa sovelletaan työllistämisehtoa. Työllistämisehto on kirjattu sopimukseen. Hankinnan rahallisesta arvosta yrityksen on käytettävä 5-50 prosenttia työttömien, harjoittelijoiden, osatyökykyisten ja suojatyössä olevien työllistämiseen. Työpaikkoja on löytynyt vuodesta 2008 lähtien tähän päivään tullessa yhteensä yli 2700 ihmiselle. Käytännössä työllistämisehtoa sovelletaan vuodessa 60-80 sopimukseen.

Haagin kaupungin hankintaviranomaiset kiistivät palveluiden hankintojen kallistumisen kaupungille työllistämisehdon myötä. Haagin kaupungissa on myös mietitty yritysten huomioimista sen perusteella kuinka hyvin he ovat täyttäneet työllistämisehtoja. Tietyille yrityksille halutaan antaa ”vihreä kortti” merkinä esimerkillisestä toimintatavasta. Tämä käytäntö on täysin Haagin kaupungin kehittämä, eikä se ole käytössä muissa Hollannin isoissa kaupungeissa.”

Eeva Mielonen/THL (www.espinno.fi/espinno-hanke/haag-ja-utrecht-22-23-5-2013-opintomatka/)

Turun kaupungin eri toimialoilla ja hankinta- ja logistiikkakeskuksessa ei ole tällä hetkellä yhtenäistä käytäntöä sosiaalisten näkökohtien huomioimiseen hankinnoissa. Sosiaalisten näkökohtien huomioiminen hankinnoissa on ajankohtainen kysymys laajemmin. Työ- ja elinkeinoministeriö julkistaa 20.11.2013 Sosiaalisesti vastuulliset hankinnat –oppaan. Lisäksi sosiaalisten yritysten lainsäädäntöä uudistetaan parhaillaan.

Esitämme, että Turun kaupunki ottaa työllisyyspykälän käyttöön kaikissa soveltuviissa kaupungin hankinnoissa. Käyttöön otossa voidaan edetä vaiheittain aloittamalla kokeilulla esimerkiksi hyvinvointitoimialalla ja kiinteistöliikelaitoksessa.

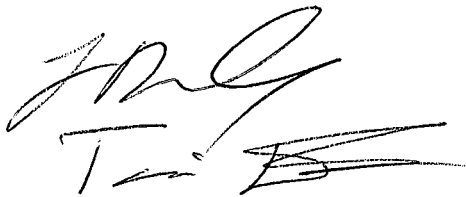
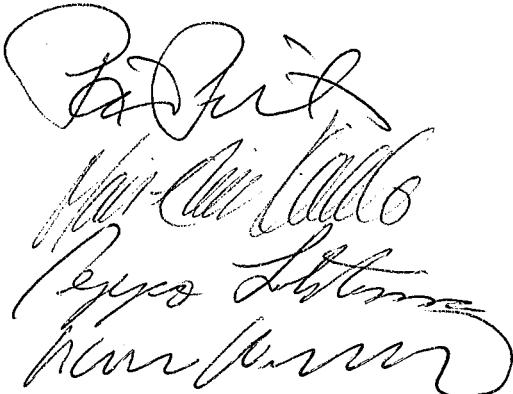
Haagissa kahtena keskeisenä onnistumisen kriteerinä on mainittu henkilöresursointi ja sen mahdollistama vuorovaikutus yritysten ja kaupungin välillä sekä hankintojen seuraaminen ja raportointi. Edellä kuvattu Haagin esimerkki osoittaa, että jotta työllisyyspykälällä on merkitystä, sitä pitää soveltaa laajasti.

Samassa yhteydessä esitämme arvioitavaksi, mitä osia edellä mainitusta 20.11.2013 julkaistavasta Sosiaalisesti vastuulliset hankinnat –oppaan esityksistä on syytä sisällyttää Turun kaupungin hankintaohjeisiin ja miten sosiaalisen vastuun toteutumista koko kaupungin ja soveltuvin osin kaupunkikonsernin hankinnoissa systemaattisesti seurataan.

Turussa 18.marraskuuta 2013

Piia Elo

Jukka Mikkilä

